

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY
abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३८ / अंक : २४ / २०७७ पुस २४ गते शुक्रबार / 8 Jan., 2021 / मूल्य रु. १०/-

पृथ्वी जयन्ती राष्ट्रिय पर्व

काठमाडौं । पुस २७ गते पृथ्वी जयन्ती तथा राष्ट्रिय एकता दिवस । यो दिवसलाई महान राष्ट्रिय पर्वको रूपमा मनाउन सरकारले सार्वजनिक विदा दिनुपर्छ भन्ने माग देशभरिबाट उतिरहेको छ । ४ जात ३६ वर्षको फूलवारी बनाउने, सबै जाति र भाषालाई एकताको सूत्रमा उन्ने वडामहाराजाधिरा पृथ्वीनारायण शाहलाई सम्झना गर्ने दिनलाई राष्ट्रिय पर्व बनाउने प्रथम जिम्मेवारी सरकारको हो ।

नेपाली नोटमा फोटो राख्ने र पुस २७ लाई राष्ट्रिय पर्वको रूपमा मनाउन सरकारले आवाहन गरेसँ भन्ने जनस्तरको माग छ । केपी ओली नेतृत्वको सरकारलाई यो जिम्मेवारी पूरा गर्न अवसर प्राप्त भएको छ ।

हालीलाई www.abhiyanonline.com ला पनि पढ्न सकिन्छ ।

नेम्वाड नबोल्दा प्रचण्ड गुट बेहोस्

काठमाडौं । तत्कालिन संविधानसभाका सभामुख सुभाष नेम्वाड बोल्नासाथ संसद पुनर्स्थापना हुने यो कस्तो विश्वास हो, ओली बिरोधीहरूको ?

सभामुख हुँदा प्रधानमन्त्रीले संसद विघटन गर्न सक्दैनन् भनेको विषयको उठान गरेर त्यतिबेला त्यस्तो बोले सुभाष नेम्वाड अहिले किन मौन छन् भनेर प्रचण्ड-माधव कित्ताको सम्पूर्ण शक्ति नेम्वाडलाई खोज्नितर लगाएका छन् । नेपालले नबोलिदिवा मानौ, प्रधानमन्त्रीविरुद्धको गुटबाजी फेल हुनेभयो ।

कुन सन्दर्भ थियो, कस्तो अवस्थामा र किन सुभाष नेम्वाडले त्यस्तो बोले भन्ने सबै कुरा नदेखाएर खाली प्रधानमन्त्रीले संसद विघटन गर्न सक्दैनन् भनेमात्र देखाएर यतिबेला संसद पुनर्स्थापना हुनैपर्छ भन्ने कित्ता

»» बाँकी ८ पेजमा

संघीयता र धर्मनिरपेक्षता विदेशीले लादेका हुन्

काठमाडौं । राप्रपा अध्यक्ष कमल थापाले फेरि पनि भनेका छन्- संघीयता र धर्मनिरपेक्षता नेपालीले उठाएको मौंग नै होइन । यो विदेशी डिजाइनमा लादिएको हो । मकवानपुर पुगेर राप्रपा अध्यक्ष थापाले किटानीसाथ भनेका छन्- विदेशीहरूको डिजाइन अनुसार नेपाललाई धार्मिक सांस्कृतिक उपनिवेश बनाउन धर्म निरपेक्षता लादेका हुन् । दूल दलहरूले विदेशीको दबाबमा संघीयता र धर्मनिरपेक्षतालाई सहर्ष सकारेका हुन् ।

»» बाँकी ८ पेजमा

विभाजनको भारी बोक्न दुवै पक्षले पक्षले चाहेनन् दाहाल-नेपाल पक्ष निर्वाचन हुन नदिने रणनीतिमा

काठमाडौं । प्रतिनिधिसभा विघटन हुनु अघि नै सत्ताधारी दल नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी भित्र चर्किएको आन्तरिक द्वन्द्व पुस ५ गते प्रतिनिधिसभा विघटन भएपछि पार्टी नै विभाजनको अवधारणा पुगेको छ । पार्टीका दुई अध्यक्षहरूले नेकपालाई आ आफ्नो पार्टी भएको भन्ने आएका भएपनि राजनीतिक दलसम्बन्धी ऐनमा व्यवस्था भएको विषयलाई भने उतीहरूले पालना गरेका छन् । यसैकारण नेकपालाई कसको आधिकारिता मान्ने भन्ने विषयमा आयोग नै अन्यालमा परेको छ । नेकपाका दुवै पक्ष प्रधानमन्त्री ओली र दाहाल-नेपाल पक्षले संस्थापन पक्ष मूल पार्टी आफूहरू नौ आपूँहरूको नै रहेको रणनीति लिएका छन् । राजनीतिक दलसम्बन्धी एन्नले तोको व्यवस्था अनुसार दलमाथिको आधिकारिता आ आफ्नो हुनुपर्ने माग गर्न दुवै पक्ष निर्वाचन आयोगमा पुगेका छन् । अहिलेपनि दुवै पक्षले एउटै भण्डा र चिन्ह प्रयोग गरी आ आफ्नो पक्षबाट विभिन्न कार्यक्रमहरू गरिरहेका छन् । केन्द्रीय कमिटीको बैठकहरू समेत अलग अलग दुवै पक्षले एक अर्को पक्षलाई तथानाम

गार्डी गलौज गर्दै तल्लो स्तरका शब्द प्रयोग गरिरहेका छन् ।

दाहाल-नेपाल पक्षले तत्कालिन नेकपाका रहेको केन्द्रीय कमिटिका बहुसंख्यक सदस्यहरू आफ्नो पक्षमा रहेका हुनाले नेकपाको भण्डा र चिन्ह प्रयोग गरी आ आफ्नो पक्षबाट विभिन्न कार्यक्रमहरू गरिरहेका छन् । केन्द्रीय कमिटीको बैठकहरू समेत अलग अलग पार्टीको पुर्नगठन गरेर पार्टीका कार्यकारी

अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाललाई कार्यकारी अध्यक्षबाट हटाएको छ । दाहाल-नेपाल पक्षले पार्टीका दुई अध्यक्ष मध्येको पहिलो नम्बरका अध्यक्ष ओलीलाई हटाएर माधव नेपाललाई अध्यक्ष बनाएको छ । पार्टी विभाजनको अपजस नलिन दुवै पक्ष अहिले आ आफ्नो राजनीतिमा लागेपछि निर्वाचन गर्न सक्ने अवस्था देखिएको छन् । दुवै पक्षले मूल पार्टी आ आफ्नो

भएको दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकलन गरेर पुन मिलन सक्ने सम्भावना देखिएको हुन गर्न दावी गरिरहेपनि विविवत रूपमा त्यसका आधारहरू आयोगमा पेश गर्न उनीहरूले चाहेका छन् । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा पुगिसको र विचाराधिन अवस्थामे रहेको हुनाले र सर्वोच्चबाट पुर्नस्थापना हुन सक्ने सम्भावनाको आकल

Modi-led Terrorism against Muslims on ‘International Radar’

M Kabir

In his book, “Politics Among Nations”, renowned thinker, Hans J. Morgenthau opined that the external policy of a country should be moulded in accordance “with the exigencies and circumstances of time and place”, otherwise, there will be “failure of the foreign policy.” But, without bothering for the reaction of the international community, Indian extremist Prime Minister Narendra Modi—the leader of the ruling party BJP has continued sponsoring terrorism against the religious minorities especially Muslims.

In the recent past, while addressing the Nation and the Indian Parliament about the tensions with minorities in India in passing CAA, Prime Minister Modi said: “In India, live like Indian Hindu. Any minority, from anywhere, if they want to live in India, to work and eat in India, they should speak an Indian language like Hindi, Gujarati, Punjabi, Bengali any South Indian language and should respect the Indian laws. If they prefer Sharia Law, and live the life of Muslim’s then we advise them to go to those places where that’s the state law...India does not need Muslim minorities. Such minorities need India, and we will not grant them special privileges, or try to change our laws to fit their desires, no matter how loud they yell “discrimination”. We will not tolerate disrespect of our Vedic Hindu Sanatan culture...The Indian customs and traditions are not compatible with the lack of culture or the primitive ways of Sharia Law and Muslims...When this honorable legislative body thinks of creating new laws, it should have in mind the Indian national interest first, observing that the Muslims minorities are not Indians.”

Premier Modi had got a land sliding victory in the Indian elections of 2014 and 2019 on the basis of anti-Muslim and anti-Pakistan slogans. Therefore, since Modi came to power, he has been implementing anti-Muslim and anti-Pakistan agenda. Besides persecution of Indian Muslims, Modi has also accelerated war-hysteria against Pakistan and instructed Indian forces to continue shelling across the Line of Control (LoC) and Working Boundary, which have killed many innocent civilians inside Pakistani side of Kashmir and other nearby villages.

In fact, Modi is promoting religious fanaticism and the ideology of Hindutva (Hindu nationalism) which is the genesis of Hindu terrorism particularly against Muslims. In this respect, in its recently released annual report, the United States Commission on International Religious Freedom (USCIRF) recommended that the State Department should designate India as Country of Particular Concern—pushed for imposing targeted sanctions on Indian government agencies and officials responsible for severe violations of religious freedom by freezing those

social exclusion and violence against religious minorities...in August last year, India stripped the Muslim-majority occupied Jammu and Kashmir of its autonomy and imposed security measures, including restricting freedom of movement and assembly, cutting Internet and phone access, and arresting Kashmiri leaders, including religious leaders”.

It is notable that under the guise of coronavirus, Indian rulers have been imposing various kinds of restrictions on the Muslims. Modi’s government and the health ministry claimed that Muslims are spreading

form of concerted, deliberate economic marginalisation through blatant lies linking the community to the virus. Muslims are being shut out of the formal sector; many Muslims depend on the informal sector and self-employment for their livelihood. These zealots are instructing the Hindus not to buy anything from Muslims’ shops.

In this connection, the Gulf News wrote: “India’s carefully cultivated Gulf policy has been at risk of unraveling over the past fortnight, with the OIC, the Kuwaiti government, a UAE royal princess, and the Arab

statement by the general secretariat of the Kuwait Council of Ministers said...people in the Gulf countries felt outraged over the way Indian Muslims were being blamed for the coronavirus pandemic...the assault by the RSS—the BJP’s parent body—on Muslims is unacceptable and have labelled it a “terrorist” group that should be banned in the Gulf...Kuwait has appealed to the OIC to intervene in India to tackle anti-Muslim sentiment in the country”.

Meanwhile, taking cognizance of Modi-led religious discriminatory policies, the White House has unfollowed Premier Modi on Twitter

individuals’ assets and/or barring their entry into the US under human rights-related financial and visa authorities.

The USCIRF report said: “In December 2019, parliament passed the CAA...for non-Muslim migrants already in India from Afghanistan, Bangladesh, and Pakistan by treating them as refugees fleeing religious persecution...The CAA...in conjunction with NRC...is a goal outlined in the BJP’s manifesto...this potentially exposes millions of Muslims to detention, deportation and statelessness...cow protection had been promoted by the BJP and the RSS...Lynch mobs, often organised over social media, have attacked minorities—including Muslims, Christians, and Dalits...Since the BJP came to power in 2014, there have been over 100 attacks...often with the police’s complicity, Hindutva groups also conduct campaigns of harassment,

this virus. Hindu extremists have set off a series of assaults against Muslims across the country. In this context, Western media reported: “Indian authorities had linked cases of COVID-19 to Tablighi Jamaat had held its annual conference in Delhi in early March. Muslims have been beaten up, nearly lynched, run out of their neighborhoods, or attacked in mosques...Hindu extremists are scapegoating the country’s entire Muslim population for deliberately spreading the virus through “corona jihad, Indian hospitals segregate Muslim and Hindu coronavirus patients...In what many are calling a case of “apartheid” during a global pandemic...made separate wards for Hindu and Muslim patients. It is a decision of the government”.

The reality is that under the guise of COVID-19, India fanatic entities are pushing Indian Muslims out of informal sector jobs. Muslims are facing a new

intelligentsia decrying hate speeches by Indian nationals accusing the Tablighi Jamaat of deliberately exacerbating the coronavirus pandemic as well as a crude tweet by a BJP MP on the sexual impulses of Arab women...it seems that the warnings of the Indian mission have fallen on deaf ears as the list of Indian ex-pats facing action over vile Islamophobic remarks on social media keeps getting longer. At least three more have been suspended after their offensive posts were brought to the attention of employers by social media users. The men join nearly half a dozen hate-mongers who have similarly landed in trouble in recent weeks”.

In this regard, Al Jazeera wrote: “Did those who commit crimes against Muslims in India...think that Muslims will remain silent and do not move politically, legally and economically against them? a

sending the micro-blogging site into a frenzy over a possible souring of ties between the world leaders. It also unfollowed the Twitter handle of Indian President Ram Nath Kovind, the Prime Minister’s office, as well as, the Indian embassy in the US. And regarding the spread of COVID-19, WHO head of emergencies, Dr. Michael Ryan repeatedly said that “we are assured that this virus is natural in origin.”

Notably, COVID-19 which has affected the entire world does not see race and religion, or borders before targeting any country. But, it is regrettable that in the pretext of coronavirus, Modi-led terrorist outfits BJP, VHP and RSS are leading Hindutva supremacists against Muslims in the occupied Kashmir and across India. In fact, it is a primary part of Modi’s belief system to persecute the Indian Muslims. Nonetheless, Modi-led terrorism against the Muslims is, now, on ‘international radar’.

The right to self-determination is a vital component of human dignity.

Mr Kabir

Negation of this right is the negation of human freedom, Universal Declaration of Human Rights and Human Rights Covenants. In the post-colonial era, the realization of this inalienable right paved the way for successful culmination of freedom struggles in different parts of the world, including in South Asia. The 5th of January is

commemorated every year as the Right to Self-Determination Day for the people of Jammu and Kashmir. On 5 January 1949, the United Nations Commission on India and Pakistan (UNCIP) adopted the resolution that guarantees a free and fair plebiscite in Jammu and Kashmir to enable the Kashmiri people realize their right to self-determination. Today’s commemoration is aimed at reminding the global

community that they cannot shy away from their responsibility towards the Kashmiri people. The United Nations must honour its commitments which were made 72 years ago.

Since August 05, 2019, through continuous illegal and unilateral steps, the Indian government has created an environment of fear and chaos in the Indian Occupied Jammu & Kashmir. More than 150 days

of lockdown and absence of fundamental freedoms have challenged the conscience of international community and India’s credentials of being a respectable member of the comity of nations. Indian actions have been widely rejected by the international community, the United Nations, and international human rights organizations.

The current situation in Indian occupied Jammu and Kashmir is

the worst in recent history where people have been deprived of their fundamental rights, including rights to life, food, health, freedom of expression and assembly, as well as self-determination. The people of Indian occupied Jammu and Kashmir are being subjected to collective punishment by Indian occupation forces who have converted the territory into the largest militarized zone in the world.

बिद्रोह गर्ने कि रिनलाई चुनावबाटै फालिदिने

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

नेकपालित्र रडाको सुरु भएपछि श्यामशरणको काठमाडौं दौड हवातौ बढेको छ । उनी राजनीतिक खेलाडीहरूसँग नियमित वार्ता गरिरहेका छन् । पत्रपत्रिकामा लेख लेखिरहेका छन् । भड्किएको नेपालको राजनीतिलाई भारतले सही बाटोमा त्याउन सक्ने ठोकुवा पनि गरिरहेका छन् ।

कतै श्यामशरणको संकेत लिपुलेक, लिमियाधुरा र कालापानी क्षेत्रको चासो छाडन सहमत गराउने चाल त चिरिरहेका छैनन् ? माघको पहिले दिन परराष्ट्रमन्त्रीस्तरीय वार्ताका लागि हाम्रा मन्त्री दिल्ली जाँदैछन्, उनलाई प्रधानमन्त्री र अन्य केही नेतालाई समेत भेटाउने र उनको सातो खाने तैयारी दिल्लीले गरिरहेको खबर पनि आएको छ । नेपालको केपी नेतृत्वको सरकारलाई बशमा पार्ने, पार्न नसकिए नेपालको सत्ता राजनीतिलाई परिवर्तन गर्नेसम्मको रणनीतिमा भारत देखिन्छ । श्रीमतीको उपचारमा दिल्ली पुगेका प्रचण्डलाई समेत प्रभावमा पारेका खबर पनि आएका छन् । त्यसो त प्रचण्डले दिल्लीको साथ खोजेको हुन् । दिल्लीके साथ पार यहाँसम्म आइपुगेका प्रचण्ड फेरि पनि सत्तामा उपलेप नेपाली राजनीतिको लगाम हातमा लिन खोजिरहेका छन् । त्यसैले उनले ओलीलाई सक्त सिकाउन माधव नेपालको साथ लिएर सडक सत्ता विद्रोह गर्न थालेका

छन् । उनका हनुमान बनेका वर्षमान पुनले मन्त्रीबाट निस्कनासाथ हतियार उठाउँछु भनेर धम्कायाएको पनि देखियो ।

क्या गजब छ, माओआदीको चरित्र ? सत्तामा हुन्जेल ठिक, सत्ता नपाउनासाथ ब्यालेट छाडेर बन्दुक । यतिसम्मको नैतिकहीनताको कल्पना गरिएको थिएन । तर नेपाली राजनीति फेरि पनि हिसाजन्मुख भएको छ । नेपाली मरुन् कि बाँचुन, भारतलाई चाहिएको उसको स्वार्थसिद्धि हो, भारतीय स्वार्थ सिद्ध गर्दा गर्दा नेपाल र नेपाली जनताको रगत मासुले अरु मूल्य चुकाउनु पर्ने खतरा देखियो ।

यसैका लागि नेपालविज्ञ भनेर आफूलाई थिङ्क टेक ठाने श्यामशरण यतिबेला नेपालका नाड्गे पत्रिकामार्फत ओपिनियन क्रियट गरिरहेका हुन् । उनका विचारमा नेपालको राजनीति भाँडियो, यसलाई चारतत्वले मात्र ठिक पार्न सक्ने, त्यसमा पनि भारतको मुख्य भूमिका रहने छ । यसरी भारतका नेपालविज्ञ नामका नेपाल विरोधीलाई नेपालमा निम्न्याउने र उनका विचारहरूलाई प्राथमिकता दिने पर्दा पछाडिको तत्व चिन्न जरुरी छ । अन्यथा यिनका विचारले राजनीतिलाई अराजकता र अस्थिरतातिर मोडिदिनेछ । श्यामशरणको एकमात्र उद्देश्य १२ बुँदे दिल्ली सहमतिले राजनीतिलाई यहाँसम्म ल्याएको हो । संविधानसभा र गणतन्त्र, संघीयता र संविधानसम्म पनि पुऱ्याएको हो । २०६३ सालका नागरिकता लगायतका बुँदालाई बेवास्ता गरेर जारी गरिएको संविधानले समस्या त्याएको हो । भारतको सुभाव नमान्दा नेपालमा यो छैठौं संविधान पनि नचल्ने र भारतको सुभावमा नै अहिलेको नेपालको राजनीतिक गतिरोधको अन्य निहित भएको श्यामशरण निष्कर्ष निकालिरहेका छन् ।

भारतकै सुफावमा राजनीति स्थिर हुन्सक्ने हो भन्ने नेपालका ठूला दल र ठूला नेताहरूलाई लाल्छ भने श्रीमतीको उपचारका नाममा दिल्ली पुगेका प्रचण्डले यस्तै गायत्री मन्त्र सुनेर आउनेछन् । यसपछि दिल्लीकै रणनीति अनुसार नेपालको राजनीतिक मारामारको भगडा र कांग्रेसलाई भारतीय

संसद पुनर्स्थापना हुने कि नहुने, प्रचण्ड प्रधानमन्त्री, माधव नेपाल पार्टी अध्यक्ष, भलनाथ खनाल राष्ट्रपति र ओलीको बहिर्भगमनको पक्कापक्की पनि अव दिल्लीले नै गर्ने तालसूर त्याएको देखिन्छ । यही उद्देश्यका लागि नेपालका नाड्गले पत्रिकालाई भारतीय मनसुवा उजागर गर्न प्रयोग गरिएको हुनसक्छ । राजनीतिभित्रको राजनीति र कूटनीतिभित्रको कूटनीति बुझ नेहरु भन्न- चीनका राष्ट्रपतिका विशेष दूत आएर फर्केपछि भारतले नेपालका

सँचोमा ढाल्ने प्रयास पनि गरिरहेका छन् । अब हेर्नुछ, श्यामशरणको गायत्री मन्त्रमा नेकपा र नेपाली कांग्रेसका निर्णयकहरू कुनहदसम्म मन्त्रमुद्ध बन्ने छन् ।

यति चुनाव भइहाल्यो भने खर्च र मतका लागि समेत ठूला नेताहरू भारतको भर पर्नुपर्ने अवस्थामा भएकाले समेत श्यामशरणको गायत्री मन्त्रले ठूलै भूमिका खेलनसक्ने आँकडल गरिएको छ ।

यता राजतन्त्र नभएर नेपालको दुर्गति हुनपुगेको, संविधानले काम गर्न सक्ने,

भन्दा बढी दबाबी उपस्थिति नेपालका लागि ठूलो समस्या बन्दै गएको छ । नेपालको परराष्ट्रमन्त्रीलाई समेत असफल पार्ने गरी अमेरिकाले नेपालमा रहेका तिब्बती शरणार्थीलाई नेपाली सरहको जीवन यापनको सुविधा दिनैपर्छ भनेर कानुन नै पास गरेको छ । समस्या नेपाल र चीनको, वीचमा अमेरिकी कानुन ? यता भारत नेपालका रणनीतिक लिपुलेक, कालापानीजस्ता भूमि भारतको बनाउन चाहिएको छ । समस्या नेपाल भारतवीचमा छ, यसबाटेमा नेपालका मित्रहरू कोही बोलिरहेका छैनन् ।

चीन भरपर्दो मित्र हो । उसले नेपालको सार्वभौमिकतामा खलल नहोस भन्ने चाहिरहेको पनि छ । तर राजतन्त्र, हिन्दुर्धर्म फालिदा चीन बोलेन । चीनको व्यापक व्यापार बृद्धि हुन्छ भने चीनले भारतीय अतिक्रमणका विरुद्ध पनि बोलेको छैन, पछिसम्म नबोल्न सक्छ । चीन त्यही मुलुक हो, जसले सन २०१५ मा भारतसँग लिपुलेकबाट व्यापार गर्न सम्झौता नै गन्यो । नेपालको कूटनीतिक हैसियत खस्कै गएका प्रमाणहरू धेरै छन्, जसका कारणले मित्रहरू नेपाललाई पर पर छाडै गएका छन् । अझै पनि नेपालका विनकहरू नेपाल कसरी बच्ने, कसरी बाँच्ने र कसरी सबल हुने विषयमा गम्भीर छलफल गरिरहेका छैनन् ।

राजनीति गर्नलाई त के चासो छ र ? उनीहरूलाई चाहिएको सत्ता र सम्पति हो । जबसम्म लुट्न पाइन्छ, यिनीहरू बोल्दैनन् । जबसम्म पदमा हुन्छन्, मौन बस्छन् । जब पदबाट फालिन्छन्, अनि यिनको राष्ट्रियता जाग्छ । पदमा पुगेपछि राष्ट्रियता कुम्भकर्ण भएर सुत्त । यस्तो निर्वल राजनीतिले सबल मुलुक निर्माण गर्न सक्दैन ।

अब सोच्ने बेला यही हो नेपाली जनताले । भर गर्न सकिने जो छ, उसैलाई मतदान गरेर जिताउनु पर्छ । कि त बिद्रोह गर्न तैयार हुनुपर्छ । बिद्रोहभन्दा चुनावका माध्यमबाट दोगला चरित्रका जो कोही नेतालाई पराजित गर्न सकियो भने जनताको जय हुन्छ ।

अन्यथा जनतालाई यसैरारी दबाइरहने छन् । देशलाई व्यवसाय गर्ने माध्यम बनाइरहनेछन् ।

साल्ट ट्रेडिङ कंपनिशन लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित ग्राह्यांस

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाण्डर्डको मित्र बाहिर रकर कोट भै बीचमा रिटलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुन: प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिङ्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिकाब चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुवक हुनुहोस

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्ध्यौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

जन्यौ ज्यूँदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादर भरर एकै पटक मर्न सकौ।

- अभियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

यी हुन् नेकपा विभाजनका कारण

सत्ताधारी दल नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी विभाजन हुनुको पछाडि पार्टीका दुवै अध्यक्षवीचको टकराव र गुटगत स्वार्थ रहेको विस्तारै प्रमाणित हुँदै गएपनि त्यतिमात्र कारण प्रायांत देखिएन। तत्कालिन नेकपा एमालेका महासचिव रहेका माधव नेपाल र प्रधानमन्त्री केपी ओलीबीचको तिक्तपार्पण सम्बन्धले समेत विभाजनलाई बल पुऱ्याएको छ। जतिवेला महासचिवामा नेपाल रहेका थिए तयस्वेला केपी ओली स्थायी समितिको सदस्य रहेहित उनी अल्पमतमा रहेका र पार्टी सञ्चालनको सम्पूर्ण जिम्मेवारी नेपालले मात्र गरेका थिए। पार्टीको तेतुत्वमा नेपाल १४ वर्षसम्म रहँदा नेपाल र ओलीबीचमा कहिल्यै राम्रो सम्बन्ध रहन सकेन। बुटवलमा भएको नेकपा एमालेको महादिवेशनामा नेपाल र ओली दुवै अध्यक्षका प्रतिस्पर्धी रहेकोमा ओली अध्यक्षमा चुनिएपछि पनि माधव नेपालले ओलीलाई अध्यक्ष स्वीकार गर्न सकेका थिएनन्। उनी प्राविधिक रूपमा आफू अध्यक्ष नरहेपनि पार्टीमा आफू हैकम रहिरहेस् नियुक्ति सरवा बढुवामा आफुने प्रभाव कायम रहोस् भन्ने चाहन्ये तर अध्यक्ष ओलीबाट त्यो कार्य हुन नसकेको हुनाले उनी ओलीसँग रुप हुँदै गएका थिए। ठीक त्यहीबेला तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रीय स्थानीय निर्वाचनमा जाँदा मोर्चाबन्दी गर्ने सहमति भयो। त्यो सहमतिको एउटै उद्देश्य यिथो स्थानीय तहमा जित हाँसिल गर्नें। दुई पार्टीको समिकरणले स्थानीय तहमा झफ्नै दुई तिहाईमा जित हाँसिल गरेपछि मात्र उनीहीरू पार्टी एकीकरण गर्ने सहमतिमा पोका थिए।

उनहार्ह थाटा एकाकरण नन सहनातमा तुपाका थिए ।
 तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र एकीकरण नै अप्राकृतिक रहेको थियो । एमालेका अध्यक्ष रहेका ओली र माओवादीका अध्यक्ष रहेका पुष्पकमल दाहालको पृथग्भूमि नै अलग अलग रहेको थियो । ओली तत्कालिन पञ्चायाती व्यवस्थाको विरोध गर्दै जेलमा पुरोका थिए भने पुष्पकमल दाहाल २०४६ सालको राजनीतिक परिवर्तनपछि पुनः प्राप्त प्रजातन्त्रको विरोध गर्दै शस्त्र आन्दोलनमा गएका थिए । एक जना, एकदलीय व्यवस्थाको विरोध गर्दै जेल गएका र अङ्को जना प्रजातन्त्रको विरोध गर्दै सशस्त्र आन्दोलनमा गएका थिए । त्यही आन्दोलनले गर्दै अनाहकमा १७००० नेपाली जनताको हत्या भएको थियो । आर्ह भारतको संरक्षणामा बसेर आफ्नै कार्यकर्तालाई सोभा साभा नेपाली जनताको हत्या गराउने पुष्पकमल दाहाल लगायतका केही नेताहरू भारतीय सुरक्षा र सहयोगमा भारतमै वसेका थिए । त्यही कारण नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रको एकीकरणलाई अप्राकृतिक भनिएको हो । त्यतिमात्र होइन एकीकरण हुनुभन्दा अगाडि देखि नै ओलीको स्वास्थ्य अवस्था कमजोर रहेको थियो । ओली स्वास्थ्य उपचार गराउन विदेश गएका थिए । स्वास्थ्य अवस्था राम्रो नभएपनि उनी नेकपा एमालेको अध्यक्ष रहेकाले नेकपा एमालेको जस्तो दरबिलो संगठन आफ्नो हातमा परेको खण्डमा आफ्नै लाप्तो समयसम्म पार्टी र सत्ता कड्ढा गर्न सक्ने आंकलन गररै दाहालले नेकपा एमालेसँग पार्टी एकीकरण गराएका थिए । पार्टी एकीकरण हुनुमा अध्यक्ष ओलीको स्वास्थ्य समेत जोडिएको छ । एकातिर नेकपा एमालेभित्र पार्टी अध्यक्ष ओली र माधव नेपालीचामा राम्रो सम्बन्ध हुन नसक्नु र ओलीको स्वास्थ्य अवस्था पनि ठीक नहटको परिणा नै यो त्रै झक्काको बलियो आधार थियो ।

२०७५ सालमा दुवै पार्टी एकरण भए त्यही कारण उनीहरूले प्रतिनिधिसभा दुवै प्रवेशसभामा झाँडै दुई तिहाई मत ल्याउन सफल भए भैं ओलीको स्वास्थ्यपनि राम्रो हुँदै गयो । पार्टीका दुवै अध्यक्षबीचमा आलोपाल्ने प्रधानमन्त्री बन्ने सहमति त्यसैबेला भएको भएपनि पहिलो नम्बरका अध्यक्ष आली प्रधानमन्त्री बतेको माध्व नेपाल र भलनाथ पक्षलाई मन परेको थिएन । पार्टीभित्र त्यही देखि बखेढा सुरु भयो । ओली र दाहालबीचमा झाँडै एक वर्ष अधि दाहाललाई पार्टीको कार्यकारी बनाउने र ओलीले पाँच वर्षसम्म सरकारको तैत्तिव गर्न सहमति ओली र दाहालबीच भएपछि त्यसैबेला नेपालले विरोध जनाएका थिए । त्यसको एउटै कारण थियो दुई अध्यक्ष मिलेर आफूलाई बैवास्ता गर्ने र आफुलाई कुरा नविक्ने दर तेपाललाई थियो ।

आफ्नाकुरा नावन्न डर नपाललाई थियो । पार्टी एकीकरण पश्चात् तत्कालिन नेकपा एमालेमा रहेका ओली गुट र नेपाल गुटमा पनि नेकपा एमालेले पाएको ६० प्रतिशत भागवण्डामा ओली नेपाल पक्षमा पनि भागवण्डा गरिएको थियो । त्यही भागवण्डापछि माधव नेपाल ओलीलाई भन्दा पुष्टकमल दाहाललाई बढ़ी विश्वास गर्न थालेका थिए । ओलीसँग राम्रो सम्बन्ध कायम हुन नसक्नु र आफ्नो पक्षपनि पार्टीभित्र बलियो रहेको हुनाले उनले दाहाल पक्षसँग राम्रो सम्बन्ध बढाउँदै लगेका थिए । त्यही कारण अध्यक्ष दाहालले गत कार्तिक २८ गते पार्टी अध्यक्ष एंवं प्रधानमन्त्री ओलीमधि गम्भीर आरोपहरू लगाउँदै राजनीतिक प्रस्तावका नाममा सचिवालयमा ३९ पेज लामो आरोपपत्र लगाउँदै पत्र दर्ता गरेपछि नेकपा विभाजनको अवस्थामा पुगेको थियो । पुष्टकमल दाहाल जसरी भएपछि मुलुकमा एक दलीय कम्युनिष्ट शासन लाइन चाहन्छ भन्ने प्रमाणा त उनले सचिवालयमा दर्ता गरेको राजनीतिक प्रस्तावको २७ पेजमा हेरे प्रष्ट हुन्छ । त्यहाँ उल्लेख गरिएको ४ । अहिले बलियो कम्युनिष्ट सरकार रहेको बेला सही समयको सदृश्योगी गर्दै समाजवाद हुँदै साम्यवादतर्फ फड्को मार्न प्रधानमन्त्रीले नसकेको भन्ने उल्लेख गरिएको ४ । त्यसै कारण पार्टी विभाजनको अवस्थामा पुगेको प्रष्ट भएको ४ । ओली लोकतान्त्रिक व्यवस्थाप्रति विश्वास राख्ने भन्दै अघि बद्न चाहने तर दाहाल समाजवाद हुँदै साम्यवादमा जानुपर्ने भएपछि उनीहरूबीचमा सैद्धान्तिक मतभेद भएकाले गर्दा पार्टी विभाजनको अवस्थामा आइयुगेको हो । अहिलेको अवस्था र विश्वव्यापी सिद्धान्तलाई हेर्दा नेपाल कहिलै पनि साम्यवादमा जान सक्ने अवस्था छैन । विश्वमा कम्युनिष्ट शासन हराउँदै गएको अवस्थामा साम्यवादमा जानुपर्ने दाहालका अडानलाई स्वीकार गर्न ओली तयार भएनन् त्यही कारण प्रधानमन्त्री ओलीले ताजा जनादेशको लागि प्रतिनिधिसभा विघटन गरेका हुन् । संसदलाई बन्धक बनाउने र सरकारलाई काम गर्न नदिने अध्यक्ष दाहाल नेपालको रणनीतिलाई चिरेर संसदमा बहुमत र संसदीय दलको नेता समेत कायमै रहेको अवस्थामा प्रधानमन्त्रीले संसद विघटन गरेको हुनाले ताजा जनादेश लिने बाटोलाई अदालतले समेत अवरोध गर्न छैन भन्ने हाम्रो मान्यता रहेको ४ ।

जनता नै न्यायाधिश हुन्
उनीहरूलाई निर्णय गर्न दिओ

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी भित्रको आन्तरिक हृदयले गर्दा सत्ताधारी दल नै अनौपचारिक रूपमा विभाजित भएको छ । तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र एकीकरण भएको तीन वर्ष नपुग्दै नेकपा विभाजित हुनुका पछाडि विभिन्न कारणहरू रहेका छन् । त्यसको पहिलो कारण हो एउटै पार्टीमा दुई अध्यक्षको व्यवस्था गरिन्दू र एउटा अध्यक्षले प्रधानमन्त्री चलाइरहनु र अर्का अध्यक्षले प्रधानमन्त्री हुन नपाउनु ? अर्को कारण हो पार्टीमा अरुपनि दुई जना पूर्वप्रधानमन्त्रीहरू रहनु । पार्टीको पहिलो नम्वरका अध्यक्ष प्रधानमन्त्रीहरू रहेपनि पार्टीका दोस्रो नम्वरका अध्यक्ष सहितका माधव नेपाल र भलनाथ खनालले आफुहरूको पार्टीमा र सरकारमा कुनै स्थान नरहेको भन्दै निकै पहिलादेखि नै दुवै अध्यक्ष केपी ओली र पुष्टकमल दाहालको विरोध गर्दै आएका थिए । पार्टी एकीकरण हुँदा पार्टीको तेस्रो मर्यादाक्रममा माधव नेपाललाई राखिएपछि भलनाथ खनालले विरोध गर्दै आएका र खनालकै विरोधका कारण नेपाललाई चौथो मर्यादाक्रममा भारिएपछि नेपाल रूप्त बन्नै गएका थिए । पार्टीका दुवै अध्यक्षहरूसँग मात्र निर्णय गर्न गरेको भन्दै नेपाल पक्षले पार्टीको बैठकमा नोट अफ डिसेन्ट समेत लेख्ने गरेका थिए । पार्टीका दुवै अध्यक्षको मन मिलेसम्म नेपाल खनालको पार्टीभित्र कुनै कुरा लान्न नसक्ने भएकाले दुवै पक्षका ओली दाहालबीचमा मत भिन्नता ल्याउन केही व्यक्तिहरू सक्रिय रहेका थिए आखिरी उनीहरू सफल भए ।

• દેવેન્દ્ર ચુડાલ

devendrachudal@gmail.com

बहुमत ल्यायो । पार्टी एकीकरण हुँदा भएको सहमति अनुसार केपी ओली प्रधानमन्त्री बने । पार्टी एकीकरण हुँदा बहुमत आउँछ भन्ने विश्वास दाहाललाई थिएन, सो कुरा उन्नाले सार्वजनिक गरेका थिए । केपी ओलीकै कारण पार्टीले बहुमत ल्याएको हुनाले बहुमतको जस ओलीलाई जान्छ भन्न उनी पछि परेका थिएनन् तर पार्टी एकीकरण भएर सरकार निर्माण भएको एक वर्ष पछि नै पुष्टकमल दाहालभित्र भित्रै सरकारको विरुद्धमालागे । तत्कालिन नेकपा एमालेमा रहेंदा ओली र माधव नेपालबीचमा रात्रो सम्बन्ध भएकोले गर्दा त्यसको फाइदा उठाउने कसरतमा दाहाल लागेका थिए भने नेपाल पनि ओलीलाई ठीक ठाउँमाल्याएर आफूले भनेको मान्न बाध्य पार्ने राणीतिमालागेका हुनाले दाहाल-नेपालको साफा सहमति भयो । ओलीलाई विभिन्न आरोपहरु लगाएर सरकारबाट हटाउने र विस्तारै पार्टीबाट समेत हटाएर सरकार र पार्टी नै कब्जा गर्ने रणनीतिमाला अहिले पार्टी विभाजनको विज्ञ त्यसरी नै रोपिएको थियो । माधव नेपाल आफू १४ वर्षसम्म एमालेको नेतृत्वमा रहेंदा ओली स्थायी समितिको सदस्यमात्र रहेकोले ओलीले आफूले भनेका सबै कुरा मानिदिनुपर्ने भन्दै आफू नै वरिष्ठ नेता भएकाले ओली पार्टी अध्यक्ष भएपनि त्यसलाई स्वीकार गर्ने माधव नेपाल तयार थिएनन् । प्राविधिक रूपले आफू ओलीसँग अध्यक्षमा निर्वाचन लड्दा हारेको भन्दै ओलीलाई अध्यक्ष स्वीकार गर्न नसकेका बेला माओवादी केन्द्रसँग भएको पार्टी एकीकरणले माधवलाई बल पुग्यो । पार्टी एकीकरणपश्चात नेपाल दाहाल पक्षमा लागेर पूर्व एमालेकै नेताहरुका विरुद्ध पुगे त्यसले पनि पार्टी विभाजनलाई बल पन्याएको छ ।

पार्टीका दुवै अध्यक्षहस्तीच टकराव आजनु र पार्टीका अन्य नेताहरु समेत आ आफ्नो गुटगत र व्यक्तिगत स्वार्थमा लागेका हुनाले उनीहस्ते पार्टी विभाजनलाई रोकनुभन्दा विभाजनलाई नै प्राथमिकतामा राखेर गुटगत भेला कोठे बैठकहस्तमा रमाउन थालेका हुनाले त्यसैको परिणाम प्रतिनिधिसभा नै विघटन भयो । प्रतिनिधिसभा विघटन हुनुमा दाहाल नेपाल पक्षपनि उत्तिकै दोषी रहेको छ । जब गत कार्तिक २८ गते पार्टीका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले पार्टीको पहिलो नव्चरका अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री ओलीमाथि ३१ पेजको राजनीतिक प्रस्तावको नाममा आरोपत्र सचिवालयमा दर्ता गरे त्यो नै पार्टी विभाजनको पहिलो आधार थियो । दाहालको आरोपपत्रमा प्रधानमन्त्री ओलीमाथि संगीन आरोपहस्तात्र लगाइएको छैन । तत्काल फौजदारी केश अर्त्तगत मुद्दा चलाउनुपर्न आरोपहरु समेत लगाइएको छ । ऐस्टे पार्टीका अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्रीमाथि त्यस्ता संगनि आरोपहरु लगाइसकेपछि त्यसको पुष्टि गर्ने काम आरोप लगाउने व्यक्तिको हो । तर त्यस विषयमा दाहाल आज सम्म एक शब्द बोलेका छैनन् । दाहालले ओलीमाथि लगाएको आरोपपत्रको २७ पेजमा मुलुकलाई समाजवाद हुँदै साम्यवादतर्फ लान नयोजेको भन्ने आरोप लगाइएको छ । पार्टीले पटक पटक प्रधानमन्त्रीलाई साम्यवादतर्फ लैजान भनेपनि त्यसलाई अस्वीकार गरेको आरोप लगाउनु भनेको दाहाल नेपाल पक्षले मुलुकलाई एक दलीय कम्युनिष्ट शासनतर्फ लैजानु भन्न खोजेको होइन र ? त्यसको उत्तर दाहाल-नेपाल

पक्षले जेनतालाई किन दिन चाहिरहेका छैनन् ?
सरकार सञ्चालन र पार्टी सञ्चालन अलग
अलग विषय हुन् । सरकार सञ्चालन गर्दा पार्टीले
दिएको सही निर्देशनलाई सरकारले स्वीकार गर्न
सक्छ । तर पार्टीको स्वार्थ अनुसार सरकार
सञ्चालन हुन सक्छैन । पार्टी भनेको पार्टीगत

संकटको जरो संसद विघ्टन मात्र हो र ?

धनकुमारी सुनार

गत पुस ५ देखि मुलुक राजनीतिक तरंगमा छ । दम्भी प्रधानमन्त्री र राष्ट्रपतिको मिलिभगतमा हठात् असवैधानिक स्पमा संसद विघ्टन गरियो । पार्टीभित्रको शक्ति बाँडफाडको विधयमा आफू तल पर्ने भएपछि संविधानमै नभएको अधिकार प्रयोग गरेर गैरराजनीतिक चरित्रको पराकाष्ठा प्रदर्शन गरी ओली डफ्फाले आफूले संविधान, कानुन र सामान्य राजनीतिक विधि पनि नमान्ने चरम गैरराजनीति चरित्र देखाए । गैरसवैधानिक कदमविरुद्ध प्रचण्ड-माधव पक्षधर थोरै नेता-कार्यकर्ता, नेपाली काग्रेस र अन्य पार्टीका सीमित युवा विरोधमा सङ्कमा देखिएका छन् । मूलधारका पार्टी र मिडिया राजनीतिक स्पमा जसरी खलबलिएका छन्, त्यही लयमा आमजनताचाहिँ तरंगित देखिएका छैनन् ।

सात दशकदेखिको अनवरत राजनीतिक र सामाजिक सङ्क्रमण भोगेका नेपालका आधारभूत जनता संसद विघ्टन हुनुमा हर्ष न विस्मातको अवरथामा देखिन्छन् । दुईतिहाइको सरकार र आठ लाख कार्यकर्ताको दाबी गर्ने नेकपाको तीन वर्षदेखिको दैनन्दिनको किचलो 'गर्नेलाई भन्दा देखेलाई लाज' भै बनेको थियो । तसर्थ नेकपा फुटलाई 'टन्टे सकियो' भन्ने मत बलियो बनेर सामाजिक सञ्जालमा पोखियो । नेकपाको आन्तरिक किचलोको मूल अन्तरविरोध नीति र सैद्धान्तिकभन्दा पनि पद र भागबन्दाकेन्द्रित थियो । जुन सम्बन्ध निश्चित सैद्धान्तिक विधि, विश्वास र भरोसामा आधारित छैन, त्यो ढिलोचाँडो भक्तिन्छ नै, त्यसैले भक्तियो ।

स्वार्थको कमजोर धरातल : नेपाली राजनीतिका दुई चामत्कारिक पात्र खडगप्रसाद ओली र पुष्पकमल दाहाले ०७४ असोज महिनामा एकाएक एमाले-माओवादी केन्द्रको द्विपक्षीय गठजोडको अप्रत्यासित तुनावी तालमेलको घोषणा गरेर सबैलाई चित खुवाए । निकट भविष्यमा पार्टी एकता गर्ने लक्ष्यका साथ गरेको तुनावी घोषणाको मसी नसुवदै त्यहाँ विमित देखिन थाल्यो ।

हूला दुई वाम पार्टीको एकताको नाभी दुझै तार्टी अध्यक्षले पालो-पालो प्रधानमन्त्री र अध्यक्ष चलाउने भन्नेमा सीमित थियो । पार्टी एकतापाद नेकपाले मागदरशक सिद्धान्तमा मार्कसवाद र लेनिनवाद नै राख्यो । अधिकतम लक्ष्य वैज्ञानिक समाजवाद र न्यूनतम कार्यक्रम जनताको जनवादलाई विधानमा लेखियो । एमालेको जनताको बहुदलीय जनवाद र माओवादीको २९४० शताब्दीको जनवादलाई पार्टीको मूल लाइन मान्दै न्यूनतम कार्यक्रम जनताको जनवाद भनिएको थियो । तर, पार्टी, नेता र सरकारको कार्यक्रममा एक अंश पनि नभेटिने सैद्धान्तिक र वैचारिक कलेवर तुनावदेखि तुनावसम्मकै लागि मात्र थियो भन्ने धामजत्तिकै छल्ग छ ।

पुँजीवादी संसदीय राजनीतिमा तुनावी तालमेल, सरकार निर्माण, पार्टी एकीकरण र सत्ता-शक्ति-सम्पत्ति चक्रीय प्रणालीमा चलिरहने नियमित खेल नै हो । यो खेलको सुरुवाती प्रयोग नेपाली राजनीतिका दुई चतुर खेलाडी ओली र दाहाले राम्रैसँग गरेका हुन् । यसबीचमा सुखी नेपाली र समृद्ध नेपाल किसिमका नारा जनतालाई अपच हुन्नेले बाँधियो । आर्थिक समृद्धिका साथ समाजवादमा जाने हो भने सबै समस्या छुम्त्तर हुने सपनाको व्यापार नेकपाका शीर्ष नेताले मनग्रे गरेकै हुन् । पार्टी एकीकरणका लागि न्यूनतम वैचारिक र सैद्धान्तिक अवधारणामा समेत छलफल नगरी सत्ता आरोहणमा विराजमान हुन हतारिएका ओली-दाहाल कम्तीमा आधा शताब्दी एकलराज चलाइन्छ भन्ने स्वेरकल्पनामा

गुटमुटिएका थिए ।

सपनामा कुठाराघात : कम्युनिस्ट विचार र आन्दोलनलाई सबै विश्वास र माया गरेका नेपाली जनताले छ य कम्युनिस्टबाट पटक-पटक कुठाराघात भोगे । दुई सय ५० वर्षभन्दा बढी समय जनता केन्द्रीकृत, वर्णवादी र निरंकुश शासनबाट शासित हुन बाध्य भए । फेरि एकपटक सुखी नेपाली र समृद्ध नेपालको गुलियो आश्वासन जनताले पत्याए । मार्कसवादको साइनबोर्ड राख्येमा कोही मार्कसवाद वा कम्युनिस्ट हुन सक्दैन भनेजस्तै नेकपा र तिनका नेता कम्युनिस्ट हुने कुरै थिएन । ०४७ सालपछि सतामा पटक-पटक डुबुल्की लगाइरहेको एमाले र ०६३ पछि सरकार साहालेको माओवादीको डफ्फाले समाजवादी आर्थिक मोडल त परे जाओसु, चूनूनतम जनताका आधारभूत विषयलाई सम्बोधन गर्न पनि चासो देखाएन । अवसरका हिसाबले दक्षिण एसियामै पहिलोपटक बहुमत प्राप्त कम्युनिस्ट सरकार बनेपछि एसियाकै ७७ देशमध्ये भ्रष्ट सरकारमा दरिनु र देशको प्रधानमन्त्रीले त्यसको नेतृत्व गर्नेले भनेर प्रतिवेदनमा आउनुले कथित कम्युनिस्ट पार्टी र तिनका नेताको समाजवादउन्मुख गन्तव्य छल्ग भएको छ । वाइड बडी, गोर्क्ष रिसोर्ट, ओम्नी, सेक्युरिटी प्रेस खरिद प्रकरणको भ्रष्टाचार इतिहासमै कम्युनिस्ट सरकारको पर्यायवादी बन्न पुगेको छ ।

भ्रष्ट र नोकरशाही व्यवस्थाविरुद्ध, समाजवाद र मार्कसवादबाटे लेखेर, बोलेर नथाक्ने घनश्याम भुसालाले करिब दुई वर्ष कृषि मन्त्रालयको नेतृत्व गरेकै हुन् । ८० प्रतिशतभन्दा बढी कृषक भएको मुलुकमा उनको नेतृत्वले कृषि क्रान्ति गर्न सपना त परे जाओसु, कृषकलाई चाहिँदा मलसमेत उपलब्ध गराउन सकेन ।

विगत सात वर्षदेखि मिलमालिकसँग १० करोडभन्दा बढी उखुको मुआब्जा प्राप्त गर्न नसकेर पटक-पटक माइतीघरमा आँसु चुहाउँदै कृषकहरू धर्ना बस्दा पनि उनले फोसो आश्वासनबाटेक केही दिन सकेनन् । यसबाट के प्रस्त हुन्छ भने वर्तमान शासन प्रणालीमा व्यक्ति गोटा नेताको खल्तीको जिनिसमा सीमित

सक्दैन । किनभने उसले व्यवस्थाले नै सिँचित गर्दै गरेका बिचौलियालाई कारबाही गर्ने ल्याकत राख्दैन ।

जनयुद्धदेखि जनआन्दोलनसम्मको पटक-पटक अगुवाइ गर्दा पनि, सङ्कदक्षित र सरकार कब्जा गर्दा पनि, पाँचजनासम्म कम्युनिस्ट नेता प्रधानमन्त्री भइसकदा पनि चम्स महँगी रोकन, राष्ट्रिय पुँजी निर्माण गर्दै रोजगारी निर्माण गर्ने, जनताका आधारभूत शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्रवान गर्न उनीहरूले सक्दैनन् । स्पष्ट छ, कम्युनिस्ट आवरणमा रहेका पार्टी र नेताहरू दलल पुँजीपतिसँगको सैंठर्गाउँबाट दिन दुई गुण रात चौगुणिका दरले अभिजात वर्गमा स्तरोन्नति हुनुबाहेक जनताको जीवनस्तरमा आधारभूत परिवर्तन ल्याउन

नसक्नुमा व्यक्ति कम, व्यवस्था ज्यादा जिम्मेवार हुन्छ ।

उत्तीर्णिका थाती मुद्दा : समावेशी, संघीयता र गणतान्त्र वास्तविक उत्तीर्णिलाई चाहिएको थियो, जसका लागि उनीहरूले बलिदानी पनि दिए । तर, हरेक जनआन्दोलनपछिका वर्षमा शासनसत्तामा उही पुराना शासकवर्ग र पुनरुत्थानवादी नै हाबी भए । समावेशीको कोटा नेताको खल्तीको जिनिसमा सीमित

बन्न पुग्यो । तीनपटकका तुल्तूला राजनीतिक परिवर्तनपछि पनि शासन व्यवस्थामा तात्त्विक परिवर्तन भएन । ००७ देखि ०७७ सम्म २१ वटा ब्राह्मण पुरुषले देशको कार्यकारी प्रधानमन्त्रीका स्थमा शासन गरे । दुई हजारभन्दा बढी पुरुष मन्त्री बने, तर एक सय मात्र पनि महिला मन्त्री बनाइएनन् । सीमान्तकृत र दलित समुदायको कुरा गर्ने हो भने यही पार्टी प्रणाली र राज्यको संरचनाभित्र मुलुकको कार्यकारी प्रमुख बन्ने सम्भावना असम्भवप्रायः छ ।

कुनै पनि मुलुकको आर्थिक स्थायित्वको आधार राष्ट्रिय पुँजी हो, जुन अहिले धराशायी बनाइएको छ । मुलुक सस्तो श्रम बेच्ने राष्ट्रका स्थमा दर्जे भएको छ र वर्तमान समयमा ठूलो

संख्यामा युवाहरू रोजगारीका लागि बिदेसिएका छन् । समावेशी र सामाजिक न्यायको अवस्था हेर्दा भन्न पछि भन्न कहालीलाई अवस्था जिरिजित भएको छ ।

बितेका सात वर्षमा १५ हजारभन्दा बढी महिला बलात्कृत भए । बलात्कारका पीडक राजनीति र अनेक शक्तिको आडमा न्यायालयको कठघरामा पुग्दैनन् । कोरोना कहरकै बीचमा डेढ दर्जनभन्दा बढी दलितहरू अन्तर्जातीय विवाह र

नयाँ पत्रिका

Every game. Everything about the game.

Sabai **Excellence**

www.sabalkhel.com

/sabalkhel

@sabalkhel

For Advertisement: sabalkhel@gmail.com

'रोग लाग्नै नदिनु, प्रयत्न तपाईंको कोही भए, उपचारमा साथ दिने वाचा हाम्रो'

रु. ५० लाख सम्म

घातक रोगहरूको उपचार खर्च*

फोबोसी रोग	पार्किंसनस	ब्यास्टर	पूर्ण अध्यात्म	कोमा	महाप्रमाणी शत्रुकाया	पहिलो हृदयधारा
बेट रिएविंग	प्रमाणी उच्च रेस्ट्रेस	ब्रैन म्यारो प्रत्यारोपण	अल्जाइमर	मालिस्क्यात	मल्टिफ्लू स्वैरोसिस	तेश्री डिपिमा-पालको
मार्फती विकलाना	प्रमाणी उच्च रेस्ट्रेस	ब्रैन म्यारो प्रत्यारोपण	अल्जाइमर	मालिस्क्यात	मल्टिफ्लू स्वैरोसिस	तेश्री डिपिमा-पालको
कलेजी विकलाना	अंग पक्षादात	मार्फती विकलाना	प्रत्यारोपण	मार्फती विकलाना	प्रत्यारोपण	मार्फती विकलाना
मार्फती विकलाना	प्रत्यारो					

● प्रभु बैंकद्वारा जिल्ला अस्पताल ईलामलाई सहयोग

प्रभु बैंक लि. को ईलाम शाखा कार्यालयले आफ्ना संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत जिल्ला अस्पताल ईलामलाई सफा खानेपानी प्रयोगमा ल्याउने प्रयोजनका लागि एरो प्लाण्ट खरीद गरी जडान गर्नको लागि रु. ५,००,०००/- (पाँच लाख रुपैयाँ) अर्थिक सहयोग उपलब्ध गराएको छ। मिति २०७७/०९/१९ गतेका दिन एक समारोहका विच प्रभु बैंक लि. ईलाम शाखा कार्यालयका शाखा प्रबन्धक श्री रोशन संग्रेलाले ईलाम जिल्ला अस्पताल ईलामका मे.सु. डा. प्रभु शाहलाई एक औपचारिक कार्यक्रममा अर्थिक सहयोग स्वरूप रु. ५,००,०००/- (पाँच लाख रुपैयाँ) को चेक हस्तान्तरण गर्नु भएको हो। उत्तर कार्यक्रममा ईलाम नगरपालिका वडा नं. ८ का वडाधक्ष श्री होम बहादुर बस्नेत, ईलाम नगरपालिका वडा नं. ७ का महिला सदस्य श्री इन्दिरा राई, समाजसेवी श्री हिमाल कर्मचारी र समाजसेवी श्री रतन कुमार चौधरी लगायत अस्पतालका कर्मचारी एवं सेवाग्राहीहरू समेतको उपस्थिति रहेको थियो।

प्रभु बैंकको सहयोगमा ईलाम जिल्ला अस्पतालमा जडान हुने एरो प्लाण्टबाट उत्तर अस्पतालमा व्यवस्थित रूपमा सफा खानेपानी वितरण भई अस्पतालमा आउने विरामी तथा सेवाग्राहीहरूसँग सफा खानेपानी प्रयोग गर्न पाउने छन् भन्ने बैंकले विश्वास लिएको छ। साथै, प्रभु बैंक लि. ले समाजपयोगी कार्यक्रमहरूलाई आगामी दिनहरूमा समेत निरन्तरता दिँदै जाने व्यहोरा समेत अनुरोध छ।

● ग्लोबल आइएमई बैंक १४ वर्षमा प्रवेश

ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेड शनिवार स्थापनाको १४४ वर्षमा प्रवेश गरेको छ। बैंकले स्थापनाको १३ वर्षमा विभिन्न क्षेत्रमा नेपालको दूलो तथा मजबूत बैंक बनेको सन्देश दिँदै १४४ स्थापना दिवस मनाउन लागेको हो।

बैंकको १४४ वर्षिक उत्तरवाका अवसरमा शुभकामना दिँदै बैंकका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकालले मर्जरपछि ग्राहकलाई अधिक, गुणस्तरीय तथा भरपर्दा बैंकिङ सेवा प्रदान गर्न अफ सहज भएको बताए। मर्जर तथा प्राप्तिमा ग्लोबल आइएमई बैंकसँग लामो अनुभव भएकाले मर्जरपछिको व्यवस्थापनमा बैंकले हासिल गरेको उपलब्धिका आधारमा आउने दिनमा पनि थप उत्साहित बनाउने उनको भनाइ थियो। अध्यक्ष ढकालले भने, 'विभिन्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसँग मर्जर-एक्विजिसनपछि बैंकको युँजीमा अभिवृद्धि भई प्रतिस्पर्धात्मक क्षमतामा वृद्धि, बैंकको वित्तीय, मानव-संसाधन, प्राविधिक एवं

अन्य क्षमतामा अभिवृद्धि भएको छ।'

शुभकामना सन्देशमा बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत रत्नराज बजार्यार्यले विभिन्न मर्जर तथा एक्विजिसनपछि अहिले बैंक देशकै एक उत्कृष्ट, सबल र मजबूत बैंक बनेको बताए। उनले भने, 'मर्जरपछि थेरेजसो सूचकहरूमा ग्लोबल आइएमई बैंक देशकै ठूलो र एउटा उत्कृष्ट बैंकका स्पमा रहेको छ। यसलाई थप उचाइमा पुऱ्याउने र सेवालाई ७७ वटै जिल्लामा विस्तार गरी सबैका लागि बैंक भन्ने मूल नारालाई साकार पार्न गरी बैंकले काम गरिरहेको छ।'

बैंकको हाल चुक्ता युँजी ११ अर्ब रुपैयाँ रहेको छ। आव ०७६/७७ को प्रस्तावित १४ प्रतिशत बोनस सेप्यरेशनात चुक्ता युँजी करिब २१ अर्बमन्दा बढी हुने जनाइएको छ। सञ्चित कोषसमेत गरेर बैंकको प्राथमिक युँजी २७ अर्ब २४ करोड रुपैयाँ, कुल निक्षेप २ खर्ब ४९ अर्ब रुपैयाँ र कुल कर्जा २ खर्ब ११ अर्ब रुपैयाँमन्दा बढी पुग्ने बैंकले जनाएको छ।

सबै क्षेत्र र वर्गसम्म बैंकिङ सेवाको पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यले बैंकले ७ वटै प्रदेश तथा ७३ जिल्लामा २ सय ६४ शाखा, २ सय ४० एटिएम, २ सय ४३ शाखाहित बैंकिङ सेवा, २४ एक्सटेन्सन काउन्टर, १ सिडिएस क्लियरिङ काउन्टरहित २३ राजस्व कलेक्सन काउन्टर तथा ३ वैदेशिक प्रतिनिधि कार्यालय गरी ७ सय १७ सेवा केन्द्रबाट सेवा प्रदान गरिरहेको जनाइएको छ। त्यसैगरी, बैंकले एक दर्जनभन्दा बढी देशबाट नेपालमा रेमिट्यान्स भित्यार्हदै देशको अर्थ व्यवस्थामा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउदै आएको जनाएको छ।

● चितवनको हाकिमचोकमा एभरेस्टको शाखा

एमरेस्ट बैंक लिमिटेडले चितवनको हाकिमचोकमा शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ। १५ पुसमा दाडको घोराहीमा १९४० शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ। हाकिमचोकमा १०० अँ शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ। हाकिमचोकको शाखा बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत जिके नेपी र नेपाल उद्योग विभिन्न संघ, चितवनका अध्यक्ष राजु श्रेष्ठले संयुक्त स्पमा उदाटन गरेको बैंकले जनाएको छ। उदाटनपछि बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत नेपीले त्यस क्षेत्रका बासिन्दालाई उच्च गुणस्तरको सम्पूर्ण अत्याधुनिक बैंकिङ सेवा प्रदान गराउने आश्वासन दिएको बैंकले जनाएको छ। त्यस्तै, घोराहीको शाखा बैंकका सहायक महाप्रबन्धक केशव पौडेल र घोराही उपमहानगरका मेयर नरलल चौधरीले संयुक्त स्पमा उदाटन गरेको जनाइएको छ।

कपोरेट

● आइएमई पेको मोबाइल

रिचार्जमा ५ प्रतिशत

क्यासब्याक अफर

आइएमई रूपद्वारा सञ्चालित आइएमई डिजिटल सोलुसन लिमिटेड्वारा प्रवर्द्धित 'आइएमई पेले नववर्ष २०२१ को अवसरमा आइएमई पे मोबाइल वालेटमार्फत गरिने रिचार्जमा ५ प्रतिशत क्यासब्याक दिने भएको छ।

क्यासब्याक रिचार्जकर्ताले आफ्ने मोबाइल नम्बरका लागि गरेको रिचार्जमा मात्र लागू हुने गरी योजना ल्याएको हो। क्यासब्याक अफर प्रयोगकर्ताको आफ्ने मोबाइल नम्बरमा आइएमई पे वालेटमा दर्ता गरिएको नम्बरमा मोबाइल रिचार्जमा लागि मात्र मान्य हुने जनाएको छ।

● कपिलवस्तुको तौलिहवामा सिद्धार्थ बैंकको सर्भिस आउटलेट

सिद्धार्थ बैंक लिमिटेडले कपिलवस्तुको तौलिहवामा नयाँ सर्भिस आउटलेट सञ्चालनमा ल्याएको छ। बैंकले तौलिहवा क्षेत्रका सर्वसाधारण तथा उद्योगीलाई सबै प्रकारका निक्षेप तथा कर्जा कारोबार सुविधा, रकम भुक्तानीलगायत सम्पूर्ण बैंकिङ सेवा सहज ढंगले पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ सर्भिस आउटलेट सञ्चालनमा ल्याएको हो।

कोभिड-१९ महामारीको अवस्थामा पनि सरकारका विधि अपनाई आफ्ना सबै सर्भिस आउटलेटहरूबाट बैंकिङ सेवा तथा सुविधाहरू निरन्तर प्रदान गरिरहेको बैंकले जनाएको छ। सजिलो बैंकिङ सेवा ९ शाखाहित बैंकिङ, एटिएम, पिओएस मेसिनका साथै निक्षेप तथा कर्जा सुविधा, घरमै बसेर बैंक खाता खोलन सकिने तथा ऋडिट कार्ड आवेदन दिन सकिने अनलाइन सुविधा प्रदान गरिरहेको जनाइएको छ। रेमिट्यान्स सेवा, एटिएम कार्ड, ४ सय ५० भन्दा बढी व्यावसायिक केन्द्रहरूबाट विशेष छुट प्राप्त गर्न सकिने गरी जारी गरिएको युएनओ ऋडिट कार्डजस्ता सेवामार्फत बैंकले सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● माहिन्दा गाडी खरिद गर्ने माछापुच्छे बैंकले ऋण दिने

माछापुच्छे बैंक लिमिटेड र माहिन्दा ब्रान्डको सर्तकार्ता विधि अपनाई आफ्ना सबै सर्भिस आउटलेटहरूबाट बैंकिङ सेवा तथा सुविधाहरू निरन्तर प्रदान गरिरहेको बैंकले जनाएको छ।

महिन्दा ब्रान्डका गाडीहरू खरिद गर्नका लागि माछापुच्छे बैंकले सहुलियत दरमा कर्जा उपलब्ध गराउने सम्भौता भएको हो। सम्भौतामा अनि इन्कर्पोरेटेडका प्रबन्ध निर्देशक क्याबिनेट श्रेष्ठ तथा बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सन्तान बैंकलाले हस्ताक्षर गरेको जनाइएको छ। सम्भौतामुख्य गरी योजना प्रयोगमा रहेका आइएमई व्यावसायिक देशमा दर्ता गरिएको नम्बरमा मोबाइल रिचार्जमा ५ प्रतिशत क्यासब्याक अफर दिने भएको छ।

● बंगलादेश बैंकद्वारा फ्रेन्डसिप फाउन्डेशन नेपाललाई सहयोग

नेपाल बंगलादेश बैंकले काठमाडौं महानगरपालिकाको पानीपोखरीमा रहेको फ्रेन्डसिप फाउन्डेशन नेपाललाई ३ लाख रुपैयाँ सहयोग गरेको छ। बैंकले आफ्नो संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत रकम हस्तान्तरण गरेको हो। सहयोग रकम फ्रेन्डसिप फाउन्डेशन नेपालले शिला रेग्मी (आत्रेय) सामुदायिक पुस्तकालय भवन निर्माणका लागि प्रयोग गर्ने जनाइएको छ। गोरखाको केराबारी-१ मा निर्माण हुन गइरहेको पुस्तकालयले स्थानीय विद्यार्थीहरू उपलब्ध गराउने बैंकले जनाएको छ।

● कुमारीका ९ नयाँ शाखा

कुमारी बैंक लिमिटेडले आफ्ना ९ नयाँ शाखाहरूको औपचारिक उद्घाटन गरेको छ। बैंकले काठमाडौं उपत्यकाभित्रका ७ र उपत्यकाबाहिरका २ शाखाको उद्घाटन गरेको हो। उपत्यकामा बाफल, नयाँपाटी, खुसिबु, मैतीदेवी, पानीपोखरी, मालीगाउँ र नरेकाँटको भौतिक उद्घाटन सम्बन्धित ठाँडबाट भए तापनि मोबाइल प्रविधिबाट विद्युतीय इ-उद्घाटन बैंकको केन्द्रीय कार्यालयहरू बैंकका अध्यक्ष अमिरप्रताप जगबाहादुर राणाले गरेको बैंकले जनाएको छ। उपत्यकाबाहिरको बेलबारी शाखा बैंकका सञ्चालक समिति सदस्य महेशप्रसाद पोखरेल तथा

विभाजनको...

सक्ते सम्भावना भएकाले पनि दुवै पक्षहरूले आधिकारिक प्रमाण दिन निर्वाचन आयोगमा नगएकोहुन सक्ते देखिन्छ । तर पछिलो अवस्थामा दुवैपक्षले अर्को पक्षलाई तल्लोस्तरको शब्द प्रयोग गरिरहेका र मुलुकभरमै एक पक्षले अर्को पक्षलाई कारबाही गरी पार्टीबाट निस्कासन समेत गरि आ आफ्नो गुटका व्यक्तिलाई पार्टीमा जिम्मेवारी दिन थालेका हुनाले तत्काल दुवै पक्ष एकै ठारेमा आउन सक्ते सम्भावना देखिएको छैन ।

दुवै पक्षले निर्वाचन आयोगमा आफुहरू नै आधिकारिक भएको प्रमाण र आधारहरू पेश नगरेको खण्डमानिर्वाचन आयोगले दलसम्बन्धी ऐन अर्त्तगत रहेर निर्णय गर्न सक्ते अवस्था नभएपछि त्यही निर्णयले गर्दा सरकारले तोकेको २०७७ वैशाख १७ र २७ गतेमा निर्वाचन हुन सक्ते सम्भावना न्यून देखिन्छ । दाहाल-नेपाल पक्ष अहिलेको अवस्थामा निर्वाचनमा जान तयार देखिएको छैन त्यसैले उनले आफ्नो पक्षमा नेकपा २८७ जना केन्द्रीय समितिका सदस्य रहेको निवेदन निर्वाचन आयोगमा बुझाएको भएपनि आधिकारिक रूपमा ऊ निर्वाचन आयोगलाई

संघीयता...

राप्रा यतिबेला जिल्ला जिल्लामा कार्यकर्ता भेला गर्दै, संगठन बिस्तार र मजबुत अभियानमा लोगों छ । यसी सिलसिलामा मकवान पुगेर अध्यक्ष थापाले जनआन्दोलनमा विदेशीको प्रभाव, प्रयोजन र लगानी रहेको खुलासा गर्दै यस्तो स्थितिले मुलुक दुर्घटनामा जाने बुझेर

प्रमाण र आधारहरू दिन चहिरहेको छैन । कही दिन पहिला निर्वाचन आयोगले ओली र दाहाल नेपाल पक्ष दुवैलाई पत्राचार गरि अलग अलग पत्र पठाएको थियो । पत्रमा दाहाल-नेपाल पक्षलाई पत्रको उत्तर दिन सात दिनको समयावधि दिएको र त्यसको जानकारी ओली पक्षलाई समेत दिएको थियो । दाहाल-नेपाल पक्षलाई आयोगले राजनीतिक दल संविधानले तोकेको प्रक्रियाअनुसार लैजान गरेको आग्रहलाई दाहाल-नेपाल पक्षका अनुरु बहुमत सदस्य कता छन त्यो हेरेर तत्काल निर्णय हुनुपर्ने माग गरिरहेको भएपनि आयोगले भने प्रक्रिया नै नपुङ्याई निवेदन दिएको भरमा निर्णय गर्न कठिनाई हुने बताउँदै आएको छ ।

पार्टीको आधिकारिकता कसले पाउने भन्ने विषयमा ऐन अनुसारको प्रक्रिया आयोगमा नपरेसम्म विवादको छिनोफानो हुन नसक्ने आयोगका पदाधिकारीहरूले बताएका छन । दुवै पक्षले आएका पत्रहरूलाई आयोगले आधिकारिक मान्ने अवस्था छैन । विधानमा पार्टीको आधिकारिक पत्रमा दुवै अध्यक्षको हस्ताक्षर हुने भनिएकोमा पत्रमा अलग अलग हस्ताक्षर रहेको छ । पार्टीविभाजन भएको छैन होइन भने दुवै अध्यक्षको हस्ताक्षर भएकोपत्र आधिकारिक रूपमा गर्नुपर्ने र विभाजित भएको हो

आफू गणतन्त्र, धर्मनिरपेक्षता र संघीयताको विपक्षमा उभिएको बताए । राप्राले मुलुकलाई विघटनको खतराबाट बचाउनका लागि र नेपाली एकता कायम राख्न लोकतान्त्रिक राजतन्त्र र हिन्दुराष्ट्रको एकमात्र एजेण्डा लिएको हो भने । अध्यक्ष थापाले विगत १४ वर्षको गलत अभ्यास र प्रयोगबाट वर्दमान व्यवस्था, प्रणाली र संविधानमाथि गम्भीर प्रश्न चिन्ह खडा भएको

भनेत्यसै प्रक्रियामा दुवै पक्ष प्रवेश गर्नुपर्नेमा अहिले पार्टी विभाजनको अपजस आफूहरूले नलिने र मूल पार्टी संस्थापन पक्ष आफ्नै हो भन्ने मूल उद्देश्यका साथ दुवै पक्ष ऐन अनुसार अधि बद्ध चाहिरेका छैन । निर्वाचन आयोगले ऐन बाहिर गरेर काम गर्न नसक्ने भएकाले दुवै पक्षले पार्टी विभाजन भएको औपचारिक जानकारी आयोगलाई दिनुपर्नेमा एकले अर्कोलाई कारबाही गरेको जानकारी दिएर आयोगलाई अनिर्णयको बढी बनाउन खेलमा ओली पक्ष भन्दा दाहाल-नेपाल पक्ष बढी सक्रिय भएको छ । निर्वाचन आयोगले अबको ५/१० दिनभित्रमा पार्टीको आधिकारिकता सम्बन्धी निर्णय गर्न नपाएको वा नसकेको खण्डमा बैशाखमा तोकिएको निर्वाचन प्रभावित हुन सक्छ यदि तोकिएको समयमा निर्वाचन नभएको खण्डमा मुलुकमा अर्को संकट आउने र त्यसेबेला संकटकाल लाग्न सक्ते सम्भावना बढेको छ । ४० प्रतिशतको दाबी गर्नुपर्ने नै बहुमत देखाएर पार्टीको आधिकारिता लिन नचाहनु दाहाल-नेपालले निर्वाचन नचाहेको हो भन्ने प्रष्ट रूपमै देखिएको छ । दाहाल-नेपाल पक्षमा बहुमत रहेको भए किन उनीहरू आधिकारिक रूपमा निर्वाचन आयोगमा दाबी पेश गर्न सकिरहेका छैनन् त ।

भन्दै संसद विघटनको घटनाबाट मुलुक थप जटिलतार्फ फसेको बताए । अब यसलाई अवसरको रूपमा सुदूरपोये गर्न त्रिप्तिपूर्ण मार्गचित्र सच्याउने हिम्मत र साहस आवश्यक भएको पनि थापाको विचार थियो । कार्यक्रममा अध्यक्ष थापाको प्रश्न थियो- क्रान्तिको नाममा बन्दुक बोक्न लगाउनेहरू आज कहाँ छन ?, बन्दुक बोक्नेहरू कहाँ छन ?

पक्षले चित नवुभाइमा सर्वोच्च अदालतमा पुग्ने अवस्था देखिन्छ । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा समेत सर्वोच्च अदालतको सम्बन्धानिक इजलासमा नै रहेको हुनाले त्यसको निर्णय नभएसम्म निर्वाचन आयोगले गरेको निर्वाचनको विरुद्धको मुद्दा हेर्ने सम्बन्धानिक इजलासलाई समस्या पर्न प्रष्ट रूपमै देखिएको छ । त्यसेबेला पुष्टकमल दाहाल नै प्रधानमन्त्री रहेको थिए । राप्राले सविधान संशोधन गर्ने अडान नलिएको हुनाले सविधान संशोधन गराउनेको लागि दाहालले निर्वाचन आयोगलाई दबाब दिएर बहुमत केन्द्रीय सदस्यहरू र सांसदहरूगे हस्ताक्षर नै सनाखत गराएको थिएन । अहिले त्यसै समस्या नेकपात्रिभ देखिएको छ । अब निर्वाचन आयोगले पहिलाको नजिक हेर्ने सक्छ ।

अहिले नेकपा समेत त्यही अवस्थामा रहेको छ । दुवै पक्ष ओली दाहालले आ आफ्नो पक्षमा बहुमत रहेको बताइरहेपनि पार्टी विभाजनका लागि केन्द्रीय समिति र संसदीय दलमा ४० प्रतिशत पुनुर्पूर्ण व्यवस्था सविधान ऐन कानुनले गरेको भएपनि संसद नै विघटन भएको अवस्थामा संसदीय दल नभएको खण्डमा के हुने भन्ने कुनै व्यवस्था नै नगरेको हुनाले निर्वाचन आयोगलाई निर्णय गर्न अप्यारो परेको छ । निर्वाचन आयोगले एक पक्षको पक्षमा निर्णय गर्नुभन्दा अदालतबाट छिनोफानो गराउने गरी निर्णय गर्न सक्ते सम्भावना समेत देखिएको छ । निर्वाचन आयोगले गरेको निर्णयमा एक

पक्षले चित नवुभाइमा सर्वोच्च अदालतमा पुग्ने अवस्था देखिन्छ । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा समेत सर्वोच्च अदालतको सम्बन्धानिक इजलासमा नै रहेको हुनाले त्यसको निर्णय नभएसम्म निर्वाचन आयोगले गरेको निर्वाचनको विरुद्धको मुद्दा हेर्ने सम्बन्धानिक इजलासलाई समस्या पर्न प्रष्ट रूपमै देखिएको छ ।

प्रतिनिधिसभा विघटनलाई लिएर राजनीतिक दलहरू विभाजित भएका छैन । नेकपाबाट विभाजित भएको पुष्टकमल दाहाल र माधव नेपाल पक्षले प्रतिनिधिसभा पुर्नस्थापना नभएसम्म संघर्षका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहने भन्दै अप्रत्यक्ष रूपमा अदालतलाई प्रभाव पारिरहेको छ भने प्रधानमन्त्री ओलीले बहुमत प्राप्त प्रधानमन्त्रीले गर्ने रूपमै गरिरहेको छ । अब निर्वाचन आयोगले बहुमत रहेको बताइरहेपनि पार्टी विभाजनका लागि दाहालले निर्वाचन आयोगलाई दिएको थिए । राजनीतिक दलहरू विभाजित भएको छ । अब निर्वाचन आयोगले बहुमत रहेको बताइरहेपनि पार्टी विभाजनका लागि दाहालले निर्वाचन आयोगलाई दिएको थिए । राजनीतिक दलहरू विभाजित भएको छ ।

नेकपालले चित नवुभाइमा सर्वोच्च अदालतमा पुग्ने अवस्था देखिन्छ । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा समेत सर्वोच्च अदालतको सम्बन्धानिक इजलासमा नै रहेको हुनाले त्यसको निर्णय नभएसम्म निर्वाचन आयोगले गरेको निर्वाचनको विरुद्धको मुद्दा हेर्ने सम्बन्धानिक इजलासलाई समस्या पर्न प्रष्ट रूपमै देखिएको छ ।

नेकपालले चित नवुभाइमा सर्वोच्च अदालतमा पुग्ने अवस्था देखिन्छ । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा समेत सर्वोच्च अदालतको सम्बन्धानिक इजलासमा नै रहेको हुनाले त्यसको निर्णय नभएसम्म निर्वाचन आयोगले गरेको निर्वाचनको विरुद्धको मुद्दा हेर्ने सम्बन्धानिक इजलासलाई समस्या पर्न प्रष्ट रूपमै देखिएको छ ।

नेकपालले चित नवुभाइमा सर्वोच्च अदालतमा पुग्ने अवस्था देखिन्छ । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा समेत सर्वोच्च अदालतको सम्बन्धानिक इजलासमा नै रहेको हुनाले त्यसको निर्णय नभएसम्म निर्वाचन आयोगले गरेको निर्वाचनको विरुद्धको मुद्दा हेर्ने सम्बन्धानिक इजलासलाई समस्या पर्न प्रष्ट रूपमै देखिएको छ ।

नेकपालले चित नवुभाइमा सर्वोच्च अदालतमा पुग्ने अवस्था देखिन्छ । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा समेत सर्वोच्च अदालतको सम्बन्धानिक इजलासमा नै रहेको हुनाले त्यसको निर्णय नभएसम्म निर्वाचन आयोगले गरेको निर्वाचनको विरुद्धको मुद्दा हेर्ने सम्बन्धानिक इजलासलाई समस्या पर्न प्रष्ट रूपमै देखिएको छ ।

नेकपालले चित नवुभाइमा सर्वोच्च अदालतमा पुग्ने अवस्था देखिन्छ । प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दा समेत सर्वोच्च अदालतको सम्बन्धानिक इजलासमा नै रहेको हुनाले त्यसको निर्णय नभएसम्म निर्वाचन आयोगले गरेको निर्वाचनको विरुद्धको मुद्दा हेर्ने सम्बन्धानिक इजलासलाई समस्या पर्न प्रष्ट रूपमै देख